

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlközásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

A szakirodalom érdekében.

(folytatás és vége)

Felhívás

Magyarország erdészeihez és vadászaihoz.

Szeretett hazánk erdeinél és vadászterületein hozzávetőleges számítással mintegy harminc ezer altiszti minőségű férfi áll alkalmazásban s elüljáróinak kezére járva s azokkal vállvetve buzgólkodik azon, hogy honi erdészetünk és vadászatunk felvirágzását előmozdítsa.

Az erdészeti és vadászati altiszti pályára lépők akkor, midőn ezeket a pályákat tűzik ki életük céljául, inkább valamely benső sugallat, titkos ösztön befolyása alatt állanak, semmint valamelyes jólétet és kényelmet biztosító állás után sóvárognának, mert hiszen az még a laikusok előtt is ismeretes tény, hogy ezek a pályák a legnehezebbek, legkényelmetlenebbek, sőt bátran állithatjuk, hogy egyúttal a legtöbb veszélyekkel járók közé tartoznak, amellet pedig a megélhetést és jólétet sem biztosítják olyan mértékben, mely alkalmas lenne bárkire is varázserőt és vonzást gyakorolni.

Egyes gyér kivitelektől eltekintve nem lehet tehát a hivatás érzetét letagadni azoknál, kik az erdészet és vadászat hivatásos tényezőivé szegődnek.

Úgy az erdészeti, mint a vadászati pálya nem csak nagy gyakorlati, de egyszersmind kiterjedt elméleti tudást is megkíván s különösen továbbfejlődésében mindegyikük a ki-

sérletezésnek, tapasztalatok gyűjtésének való-
ságos iskolája soha nem szünő szorgalmi idővel.

Természetes, hogy annak, ki akár az erdészeti, akár pedig a vadászati pályára lép, miután a legszükségesebb és elkerülhetetlen elméleti és gyakorlati ismereteket elsajátította, itt még korán sem szabad megállapodnia, hanem további folytonos önképzés útján igyekeznie kell a tökéletesség elérésére s keresnie az eszközöket, melyek ebben a törekvésében segítségére legyenek.

Sajnos, hogy még mindig szűkölködünk az ilyen segédeszközökben, mert eltekintve a két pálya elméleti tudását dióhéjba összeszorító „Az erdőőr” és „A vadőr” című irányművektől, melyek csak arra hivatvák, hogy útmutatóul szolgáljanak a továbbfejlődésben, akár az erdészetet, akár a vadászatot felölelő irodalmunkat tekintjük, az akadémikus tudást vagy nagyobb iskolai előtanulmányt nélkülöző, egyszerűbb észjárásu ember által is könnyen megérthető műveket egyik téren sem találunk.

Égető s szinte elodázhatlan szükségét képez tehát a népies irányu s könnyen érthető nyelven irt szakközleményeket magába ölelő erdészeti és vadászati szakirodalom megteremtése, hogy ennek segélyével hozzájáruljunk ama derék férfiak tudásának fejlesztéséhez, kik életüket hazai erdészetünk és vadászatunk előmozdításának és felvirágoztatásának szentelik. Étt az ideje annak, hogy mint minden más téren, úgy ezen is igyekezzünk nemcsak versenyre kelni a minket eddig mindenütt megelőzőtt más kulturnemzetekkel.

Ez a nemes cél, ez a szép eszme lebeggett a tisztelettel alulírt lelki szemei előtt akkor, midőn közel hat évvel ezelőtt megalapította a havonként kétszer megjelenő „Erdőőr” című lapot, melyet két év után felváltott a hetenként egyszer megjelenő s immár IV-ik évfolyamában lévő „Erdészeti Ujság”.

Ezek a lapok lettek volna hivatva teret nyitni az olyan szakközleményeknek, melyek alkalmasak úgy az erdészeti, mint a vadászati altiszti személyzet szakmájabeli tudását fejleszteni és fokozni.

A munkálkodásnak megnyílt az által a tere, de sajnos, hiányzott és hiányzik még ma is a munkás kéz s bizon ha egy szebb és jobb jövő reménye nem biztatna, elkesüggedve kellene lemondani a nemesért és jóért való küzdelemtől.

Az erős lelkű, igaz férfi azonban még a legnehezebb, legválságosabb pillanatban sem veszti el bátorságát, a legnagyobb akadályok sem retentik vissza a küzdelemtől akkor, midőn a maga elé tűzött s élete feladatául tett nemes cél eléréséről van szó. Annak, ki bizva erejében kezébe ragadta a zászlót, nem szabad azt többé elejtenie, mert kérdés, akad-e ismét más, ki azt felemelje.

Folytatni szándékozom tehát arra irányult munkásságomat, hogy az erdészeti és vadászati

szati altiszti személyzet ismeretei bővítessenek, tudása s ez által önérzete fokoztassék s midőn ezt teszem, az a remény biztat, hogy nehéz feladatomban támogatni fognak mindazok, kik ennek a nemes célnak nagy horderejét méltányolni tudják.

Célomat elérendő, azzal a kéréssel fordulok szeretett hazánk összes erdészeihez és vadászaihoz, hogy nemes versenyre kelve lépjenek a népies erdészeti és vadászati szakirodalom terére s ezen való munkálkodásuk gyümölcsével gazdagítsák az Erdészi Ujság tartalmát. Ne rejtse magába senki a tudás gyönyörű adományát, hasonlatosan a hűtlen és rossz szolgálóhoz, ki a reá bízott talentumot elásta, hanem kamatoztassák, gyümölcsöztessék azt mindnyájunk, első sorban pedig szeretett hazánk javára.

Az altiszti személyzetnek mindig az volt a panasza s az ma is, hogy vele a feletteseik nem törődnek s eltekintve a rideg szolgálat viszonytól, elhanyagolják. Azt mondja szeretne tanulni, de nincs kitől. Itt az ideje, hogy leterve a közöny eddigi útjáról megmutassák az elüljárók, hogy igenis alantasaiknak nem csak anyagi de szellemi előhaladása is szívükön fekszik, hiszen hivatásuk nehéz feladatainak megoldását könnyítik meg akkor, midőn szerény, de buzgó és hű munkatársaik ismereteit bővítik.

TÁRCSA.

Két derék könyv.

Hazai vadászirodalmunk kezd lassacskán kibontakozni eddigi szegénységéből s már legközelebb megérjük talán azt a várva-várt időt, midőn nem kell többé az eddig messze előttünk haladt külföld szakmunkái után kapkodnunk, hanem megkapunk mindent szépen és okosan megírva a mi édes hazai nyelvünkön nem csak szívünk nagy gyönyörűségére, de tudás vágyunk könnyebb kielégítésére is.

Két könyv fekszik előttünk, mindkettő ugyanegy férfiúnak a műve, azé a férfiúé, ki a vadászat és ebtenyésztés terén eddig szerzett nagy érdemeit ujabban a vadászati irodalom terén szerzett babérokkal igyekszik öregbiteni s mint ide vágó művei igazolják, na-

gyon szép eredménnyel, mert míg szakismeret és tudás tekintetében a külföld hasonló legjobb munkáinak oldalához sorozhatók, addig a szép nyelvezet, könnyed előadási módor azoknak olvasását még a laikusnak is élvezetessé teszi.

A két könyv írója Fónagy József, czime: „A vizslá idomítása” és „A fázán és togoly vadászata” s míg a tartalom a szerzőt, addig a valóban diszes és remek kiállítás az „Athenaeum” könyvkiadó részvénytársaságot dicséri.

Egy-egy könyvnek az ára 6 korona s legczélszerűbben megszerezhető lapunk szerkesztősége után akár az árnak előleges beküldése, akár pedig utánvétel mellett való megrendeléssel. Mindkét esetben a megrendelt mű 10 napon belül a címzett kezéhez lesz juttatva.

Midőn ezeket a műveket tisztelt olvasóink figyelmébe ajánljuk, nem mulaszthatjuk el közölni azt az ajánlást, mely azok élén „Utarvaló” cím alatt diszeskedik s Bársony István jeles írónk tollából került ki.

Tudva és méltányolva pedig azt, hogy érdemes a munkás az ő díjára, a mennyire azt szerény vállalatom anyagi helyzete megengedi, díjazni óhajtom az erdészeti és vadászati szakmába vágó s közlésre érdemes dolgozatokat, és pedig fizetek az Erdészeti Ujság részére beküldött s annak hasábjain között dolgozatok minden nyomtatott sora után 6 fillért.

Midőn ezen felhívásomat kibocsátom, természetem ezt nem magam, hanem sok ezer és ezer erdészeti és vadászati altiszt nevében és érdekében s reményilem, hogy ha az én gyönges s figyelemre alig méltó szavamat nem is, de ezekét meg fogják hallani azok a nemes férfiak, akik erdészetünk és vadászatunk ügyének előmozdítását, szeretett hazánknak minden téren való boldogulását szívükön viselik.

Adja Isten, hogy úgy legyen.

Szászsebesen, 1900 évi július hóban.

Podhradszky Emil

az „Erdészeti Ujság”
szerkesztője és kiadója.

Ime ez a felhívásunk, melylyel megtettük a magunk kötelességét s melyet külön lenyomatban is megküldjük az összes általunk ismert czimekre. Az eredmény majd meg fogja mutatni, hogy csakugyan olyan elhagyott-e az erdészeti és vadászati altiszt személyzet, mint a minőnek magát képzei.

Miután pedig ez az ujtásunk előreláthatólag nagyobb anyagi áldozatokat fog követelni, elvárjuk, hogy azok, kiknek érdekében meghozzuk, segítségünkre lesznek és támogatni fognak azok viselésében. Ha kísérletünk beválíká s az előfizetők száma megfelelően felzaporodik, kiláltásba helyezzük lapunk kibővítését is. Kérjük ennél fogva összes barátainkat, hogy ennek a célnak elérésében segítségünkre lenni sziveskedjenek.

Gare au contrefait.

A helyet, a könyvet, az író, a hol, a melyben és a kitől olvastam a jelszónak nevezhető szállóigét, mely annyit tesz magyarul hogy: „Óvakodjunk az utánzástól” — nem tudom megnevezni. De, hogy olvastam s az nekem tetszett, igaz, mert „szállóige” gyűjteményemben van feljegyezve imígyen: „Ha az emberrel valami nagy bolondság történik az életben, rá kellene irni a hátára: „tilos az utánzás”.

Az emberek életében nagy szerepe van a szokásnak, de korántsem oly nagy hatalom ez, mint az utánzás, mely úgyszólván velünk született tulajdonságunk és főleg a kevésbé iskolázott, művelt egyének veszszőparipája. Rabjai vagyunk az élet e két sajátos, bűvös erejének mindannyian kisseb-nagyobb mértékben, mi ha nemes tettere irányul: jót szül; ellenkező esetben pedig megrontásunkra vezet.

A gyermek utánozza az ifjút, ez a felnőttet, ez ismét az öreget; a szegény a középvagyont, ez a

„A vizsla idomítása” című munkát ajánlja a következő: Utravaló.

„Megvallom, elfogult vagyok, mikor utjára bocsátom ezt a derék könyvet, a mely második kiadásban kerül immár a nagyközönség elé.

Elfogult vagyok, mert tele van a lelkem valami igen nagy gyöngéuseggel a könyv szerzője iránt, a kihez meleg baráti, majdnem jogal mondhatnám: testvéri szeretetemen kívül egy közös szenvedély ereje, Diána istenasszony rajongó imádata is köt.

Magyar vadászok!

Ti tudjátok, mi az: a magány felséges ünnepi csöndjében barangolni be sikságokat és sűrűségeket, ahol minden földi hiúságot és nagyravágyást levetkezve, csupán a nagy természetben megnyilatkozó istenség közellétével telik meg elménk és szívünk. A hajnal pirkadása, a déli nap heve, az alkonyat árnyéka mind arra jó tinektek, hogy új meg új okot találjatok a felséges égnék s a gyönyörű földnek megcsodálására. Ti, a kik a szelid örömek e legtökéletesebbjét

ezer alakban folyvást érezitek, meg fogtok engem — kollegátokat — érteni, mikor elfogódással beszélek valakiről, akinek ez a mi világunk a legszebb világa s a ki most egy érdemes munkával lép elétek, hogy kivívja elismeréseketek.

A könyvről, mely az ő fáradságos munkájának oly szép eredménye, nem mondok részletes kritikát ezen a helyen. Nem akarok eléje vágni a független ítéletnek, hadd alkossa azt meg minden vadászember a maga számára, a maga értékes tapasztalatai alapján.

Engemet most a könyvnél is jobban érdekel maga a szerző: Fónagy Józsi.

A mi czimboránk a vig vadász-mulatozásban, a mi bajtársunk a nehéz fáradalom idején, a mi barátunk, ha lelkünk szüksége megkíván valakit, aki ragaszkodással tud lenni a nemes indulatok mindenféle fajtája iránt.

Magyar vadászok!

Ime egy jó ember a szó legigazibb értelmében. Ime egy, aki a mi vérünkől való; aki eleven czafo-

gazdagot; az üresfejű a tanult egyént; a szolga az urát, szóval korunk főjellemvonása az utánzásban culminál, nem épen nagy épülésünkre, sőt romlásunkra, pedig kétségkívül meg van az emberi élet e sajátos erejének a maga nevelője, képző hatása, ha gyógyszerül van alkalmazva.

Hány szegény családot tett tönkre és még hányak fogja megásni a sirját a divatüzés, melynek szülő anyja az utánzás? Bajos volna számot adni erről a kérdésről. De nem is feladata ez e soroknak, hanem az, hogy rá mutassak a bajra, hogy azt látva okulást merítsünk.

Például: A városi erdőör, szűkre szabott (daczára fizetés emelésnek, melyért hálával adózunk az illető irányadó köröknek!) fizetéséből, bármily kevés számu családja is van, alig-alig tud megélni. És a hol, vagy a mely családban bőséges az Isten áldása: ugyan ott vagy abban mittevő legyen a szegény apa, ha rendkívüli kiadásai vannak.

Adóságot adóságra rak s szerez magának gondot, mely megöszíti időnap előtt. És ha ily viszonyok között, mint az napjainkban szokás, mert másként nem is lenne sikkes életünk, részt vesz a férj barátai mulatságaiban (ha ugyan vannak olyanok) az anya barátnői összejövetelein, nem kell mondanunk, hisz úgyis elgondolhatja mindenki, hová jut családjával együtt!

De nemcsak egyesek körében van ez így, hanem általános a baj a társadalom egészében.

Az iparos megunja mesterségét, vagy a mi még leggyakoribb eset, látván azt, hogy foglalkozása, üzlete sehogy sem hozza meg a várt sikert, otthagyja műhelyét s fel csap az erdészeti kötelékébe, hivatal-szolgának, vasuti őrnök stb. teli világfájdalommal és

világért sem tenné meg még akkor sem azt, hogy külső cziczomájából valamit el hagyjon, különösen asszonynepe, sőt akkor már igazán megszállja az urhatnámság démona.

A ki többet költ, mint a mennyi a bevétele, okvetlenül megindul azon a lejtőn, melyen csak lefelé mehet könnyen, vissza pedig nagy áldozat és önmegtagadás árán, ha a véletlen szerencse ki nem segíti, mire józan ésszel alig lehet számítanunk.

Oly nyomott anyagi viszonyok között élünk, milyenekre öregapáink sem emlékeznek; nem felesleges tehát mindig és sűrűn hangoztatni a tervbe vett egyesülésünk mielőbbi létrehozását, melynek sokoldalú jótéteményeinek áldozásában — ha nem is rögtön, de legalább aggkorunkban részesülhessünk és a sajtó részéről is fellebbenteni a fályolt anyagi helyzetünkről, remélve, hogy lesznek bizonyára többen tisztelt olvasó szaktársaink közül, a kik mérlegelni fogják a helyzetet s szomorú meggyőződésük alapján nem csak maguk, de környezetük is a javulásra, a takarékosagra buzdíttatnak az intelmekből.

De hogy e nemes törekvésünk minél általánosabbá váljék és mindnyájunk javára szolgáló legyen, nem lenne felesleges, ha a sülyedés lejtőjén gyorsan tova induló egyének hátára illesztlenők ragyogó, tehát messziről szembeötlő és figyelmeztető betűkkel a czimben foglalt szállóige magyar szövegét: „Tilos az utánzás”.

Véssük e jelszót jól emlékezetünkbe, írjuk fel aranyos betűkkel lakásunk falára e szókat, hadd intsenek. Írjuk fel különösen pénzes tárczáinkra jó nagy betűkkel, hadd emlékeztessenek mindannyiszor anyagi helyzetünkre, valahányszor haszontalan, avagy éppen nélkülözhető kiadások céljából nyitjuk ki azt.

lata azoknak a nagy képűeknek, akik el sem tudják képzelni másnak a vadászt, mint ridegnek, érzéketlennek, kegyetlennek, vérengző természetűnek.

Ime egy csupa-szív ember, akinek könybe lábad a szeme, ha az édes anyjáról beszél valaki előtte s aki, hogy sohase okozzon kínos szenvedést a fegyverével, hát meg tanult úgy löni, a hogy igaz vadászhoz méltó.

A mire ő lö, nem szenved az; hiszen a halál nem szenvedés, ha gyors, mind az ég villáma.

S te, erdőt-mezőt oly szívesen bujó kedves vadásztársam, ne rösteld öreg czimborád ömlengéseit.

Gondold, hogy ott vagyunk a szegedi Fehér-tó szikes partján s lessük a búsdalu szélkiáltót: az lelkesít.

Gondold, hogy együtt járjuk a mogyoródi cserjék bozotjait, ahol fáczánkakas röppen fel előttünk nagy surogva: az hozza gyorsabb dobogásba a szívemet.

Gondold, hogy ott van mellettünk, előttünk, körülöttünk afáradhatatlan, az utólrhetetlen Piquel eghire-

sebb pointered, melynek egy puska lövésnyire ér el az orra: attól kerekedik ilyen elragadtatásom.

Hisz' akármilyen eszembe a multból, egyképpen sokkal kedvesebb nekem, ha veled hozhatom kapcsolatotba.

Ezt — csak ezt — akartam most megmondani rólad azoknak, akik kezökbe veszik a könyvedet.

A ki a mi vérünkben való, az megérti majd, hogy amiket mondtam, azok nem hiábavalók.

Hisz' egy igazi jó vadászczimborá, aki megtudja velünk osztani az erdők elhagyatottságát s nemhogy kifáradna mellettünk, de folyvást hevit és lelkesít a maga vadász-szenvedélyével: a legnagyobb kincs nekünk.

Mert hozzá könnyű ragaszkodnunk, könnyű benne biznunk; általa megsokszorozódik a mi élvezetünk.

Mellette nem érezzük magunkat többé elhagyatva, de azért mégis megtelünk a nagy magány mindent magába ölelő felséges hangulatával, amit semmi sem zavar meg, mert a tekintetünk s egy-egy intésünk be-

Munkásság, józan élet, istenfélelem, okos gazdálkodás, egymás iránti kölcsönös szeretet s megbecsülés és szövetkezés mentheti meg a gondoktól . . . elcsigázott agyunkat.

Tovább fűzve gondolatainkat, nem lesz érdektelen még pár sorral megtoldani a fenti igazságokat:

Tele vagyunk aggodalommal. Ifju kartársainkat a családalkotás gondja, — minket öregeket a családfenntartás nyüge köt le lépten nyomon, itt és ott. Hat-hétszáz korona a megélhetéshez kevés, a meghaláshoz sok. Aggodunk, töprekedünk folyton. Az ifju kartárs folyton azzal van elfoglalva, hogyan juthatna oly jövedelemhez, hogy családot alapíthasson; minket öregeket családjunk fentartásának, gyermekeink nevelésének gondja tart lenyűgözve. Nagy baj ez itt is, ott is, melyen segítnünk csak úgy lehet, ha ésszerűen cselekszünk s éppen azért nem csak a közeli, de távolabbi körülményekkel is számolunk.

A sziv érzelmét határok, szabályok közzé helyezni nagy feladat s alig is lehet. Ezért ifju kartársainknak eme baj ellen orvosszert ajánlanunk szabad ugyan, de nem illik; az azonban, hogy a családi élet hajójában evezőket megmentsünk a hajótöréstől, már kötelességünk.

Erdőőr e sorok írója, ki 20 éven át fáradozott a magas kincstár szolgálatában, mely idő alatt volt alkalma személyes meggyőződést szerezni aránylag ifjabb kartársunk családjában — hogy tizszer kelepelt a golya háza felett. Három golyáfit elvitt a halál jobb hazába s így Arany Jánosként heten vagyunk, hanem illetőleg kilenczen az apával és anyával. Egy szárnyra kelve a golyafiuk közül, öröm a tűzhely körül.

Ez a pár sor sokat mond ugy-e bár? Kelepelés, betegség, temetés, nevelés, szárnyra bocsátás és a

jövő aggodalma! Hej-be sok gondot okozott mindez és mennyi van még hátra!? Ki tudja? Ki tudja? Talán minden úgy van jól: amint volt és a mint lesz! Városban születtem, városban nevelkedtem és ott is, faluban is voltam erdőőr és vagyok. Ott születtem, itt éltem és élek. Ismerem azt és ezt, mire különösen tapasztalataim tettek képessé. Meg van az előnye és hátránya ennek is, annak is. Falusi collegám irigylitőlem és a többitől a városi életet és viszont hangoztatjuk: bárcsak cserélhetnénk.

Furcsa is az ember élete! Mindig azt kívánja a mi nincs. Én kívánom a falusi életet, az ott élő óhajtja a város zaját. Cseréljünk! cseréljünk! Könnyű azt mondani, de nehéz ám megtenni.

A városi erdőőr szabad idejében elvegyül az élet zajában s mert a felszínen való uszkáláshoz nincs anyaga, eltöprekszik, kicsiny lesz, kit alig számítanak az intelligens osztályba. Így van ez 100-ból 99-el. A falusi erdőőr! Az minden körülmények közt az első közé számíttatik, mert tulajdonképen a czime is azt hozza magával, erdőt megvédeni, erdőt művelni s ha megálja a helyét, az minden körülmények között az első közé számíttatik, ezt a szép életelvet adják avagy kötik személyéhez.

Az előbbi körülmény — a városi élet kedvet lohaszt; az utóbbi kedvet ébreszt. Ott a városban küzdünk a divat és a társadalmi szokások utánzásának eléréseért s mert nem bírjuk: eladósodunk és elbukunk; itt falun kevés kitartással és meggondolással mégis némiképp türethetőbbnek látszik az élet viszontagságaival megküzdeni.

Van még kartársainknak egy része-különösen ha az Isten több tagu családdal megáldotta — melylyel egyikünk sem óhajt cserélni — és ez a rész az, mely

szél csak, mikor így kettesben járjuk a természet szent ösvényeit.

S ennek a néma beszédnek a gyönyörűsége a leggyönyörűbb."

"A fáczán és fogoly vadászata" utravalója pedig a következő:

"Utjára bocsátom ezt a derék könyvet, Fónagy József kedves barátom legújabb vadászati szakművét, amely arról szól: hogyan nevelje, tenyéssze és óvja a vadászember az ő szárnyas vadjai közül azt a kettőt, amely óvásra, gondozásra leginkább rászorul s amelynek a szakszerű tenyésztése a legtöbb s legbiztosabb eredménnyel kecsegtet egyszersmind.

Ez a könyv sok tapasztalaton alapuló tanulságok gyűjteménye s ennél fogva becses. Értékes mint minden, ami a hasznos ösmereteket gyarapítja. Évtizedek folytonos megfigyelése, összehasonlítása, tanulmánya van benne összegyűjtve, egyszerű, könnyen megérthető formában, úgy, ahogy az illik a sokat látott, régóta tanuló vadászemberhez, hogy tanítsa a nállanál járatanabbakat.

Fónagy József ilyen sokat tanult, sokat tapasztalt vadásztársunk. Elismert tekintély a vizslatenyésztésben, valamint a vizslanevelésben és idomításban. Nevét ezen a téren régóta ösmerik már a külföldön is. Hires vizslaversenyek első díjait hozta haza erre a célra nevelt vizsláival. Mint vérbeli, igazi vadász pedig itthon, Magyarországon az első között van.

Hogy kit értek igazi vadász alatt? Azt, akit nem csak gyilkolás vágya izgat, amikor az Isten szabad ege alatt kényére-kedvére barangolhat puskájával a kezében, hanem aki okosan, józanul tudja összeegyeztetni vadász-szenvedélyét azokkal a kötelességekkel, amelyek teljesítése sokkalta inkább függ a saját gavallérságától, mint az irott törvényben rejlő bárminő kényszertől.

Az igazi vadász büszke arra, hogy gáncs éppúgy ne sujsa a vad elrejtéseért, mint ahogy az igazi nemes ember joggal büszke arra, hogy inkorrektsséggel egyáltalán soha se vádolhassák.

Az igazi nemes vadász mindig alárendeli vadölő szenvedélyét annak a kötelességnek, amit a hasznos vad okszerű kimélése' ir elő neki.

vadonban, távol a községektől, elszigetelten kénytelen nehéz és felelősségteljes szolgálatát teljesíteni.

Legyen elég az alternatívákból! Adjunk hálát az Istennek és a magas kormányának, mely sorsunkat szíven viseli s könnyeinket ott, a hol ez lehetséges, készséggel letörölni igyekszik. Mutassuk meg mi is odaadó hűséges szolgálatunkkal, hogy arra érdemesek vagyunk és leszünk.

Répay Albert
m. kir. erdőőr.

LEVELEZÉS.

Alsó-Kőröskény, 1900 július 26.

Tekintetes szerkesztő ur!

Ismeretes dolog, hogy a köris a legnemesebb erdei haszonnfa közé tartozik s igen keresett kereskedelmi cikket képez. Magam részéről mindig nagy előszere-ttel viseltem a körisfa irányában s most is kerülemben ahol csak tehetem, mindenütt neveltem s mondhatom, hogy köris ültetvényeim még olyan helyen is, hol semminemű másféle, még akác csemetékkel sem lehetett eredményt elérni, igen szépen diszlenek.

A köriscsemeték nevelésének van azonban egy igen nagy hátránya, mely — mint minden tisztelt szaktárs tudni fogja — abban rejlik, hogy a körismag csak az elvetést követő évben kel ki s így egy egész évet teljesen meddőnek, mintegy elveszítettnek mondhatunk, sőt gyakran megesik, hogy az ősszel elvetett mag csak a második év tavaszán kel ki s így másfél évet hever a földben.

Évek hosszú során át fáradoztam, tanulmányoztam, kísérleteztem, hogy ennek a nem csekély hátránynak elejét vegyem s nem is hiába, mert végre sikerült olyan

páczolási módszert felfedeznem, melynek alkalmazásával a tavaszon elvetett körismag már 2—3 hétre kikel s a csemeték már ugyanabban az évben szépen növekednek. Az időnyereség mellett módszeremnek még az az igen nagy előnye is megvan, hogy nagyon olcsó, mert 5 kilogramm magnak a bepáczolása alig kerül 120—140 koronába.

Egy szakértő uriembernek elbeszéltem találmányomat s bemutattam a folyó év tavaszán elvetett körismagból kikelt csemetéimet s elbeszélésem és a csemeték látása annyira megragadták figyelmét, hogy a még eddig kizárólag saját titkomat képező módszernek részére való átengedéseért nyomban 1000 kornoát ígért.

Szegény ember vagyok s kivált az utóbbi években ért csapások nagyon megviseltek s így közhasznú találmányomat nem bocsáthatom úgy, amint óhajtanám, ingyen hazai erdészetünk rendelkezésére, de még sem szeretném, ha valaki más tisztán a saját javára aknázná ki azt, miért is úgy a szerkesztő urat, valamint az igen tisztelt kartársaimat is arra kérem, hogy találmányom értékesítésére némi utbaigazítást adni sziveskedjenek.

Találmányom fontosságát és nagy horderejét nem lehet kicsinyíteni, mert hiszen hazánkban bizonyára több száz holdra tehető az a terület, melyen körisfa csemetéket nevelnek, már pedig tekintettel arra, hogy a körismaggal elvetett területet akkor és addig is, míg a mag a földben pihen, éppen úgy kell gondozni és munkálni, mintha azon csemeték lennének, módszerem alkalmazása mellett nem csak az időben nyerünk teljes egy esztendő, hanem még egy év munkaköltségét is megtakaríthatjuk.

Midőn eme közérdekű soraimnak lapunkban való közlését kérném, tisztelettel maradtam a szerkesztő urnak

igaz hive

Pirchann Fridolin
kerületi erdőőr.

A levélnek, mint igazán közérdekűnek nagyon szívesen adtunk helyet s nagy örömünkre szolgálta, ha a találmány teljesen beválnék s ebből tisztelt kartársunk-

Az igazi uri érületű, gavallér-gondolkodású vadász első sorban a vad létfeltételét biztosítja s csak azután gondol arra, hogy kivegye jogos részét a vad elejtésével járó férfias élvezetből.

Aki nem csupán arra törekszik, hogy önző pesenye vadász módjára minél több vadnak az életét oltsa ki; aki megérti, hogy minden vad, amit időszertlenül lő vagy aminek az elpusztulását gondos előrelátással meg nem akadályozza, az állomány fejlődésének és szaporodásának a rovására megy s aki ehhez képest nemcsak vadászik, hanem tenyészt, vagy legalább óv is: csak az érdemli meg az igazi, korrekt vadász nevet.

Ehhez a célhoz vezet közelebb Fónagy József e műve. — Megtanít arra, hogyan szaporíthatjuk a fogoly és fáczán állományokat és sok jó tanácssal szolgál a részben: hogyan biztosítsuk e két legbecsebb szárnyas vadnak megmaradását a tél hideg hónapjaiban.

Ez az utóbbi kérdés különösen fontos. Mert a tél kinevetlen szigorának sokkal több vadunk esik áldozatul, semmint szemléletre hinnók.

Hisz' egyetlen szigorú, tartós tél jóformán az egész szárnyas vadállományt veszélyeztetheti ott, ahol a

vadat nem gondozzák, nem védik, nem etetik.

Szinte hihetetlen, hogy vadászati dolgokban jártas ember a foglyok januáriusi tilalmazását sokalja, amint arról mostanában nem egyszer esett szó. Hisz' tudnivaló, hogy a januáriusi tilalom nem arra szól, mintha akkor a foglyok már párban volnának, hanem azért szükséges, mert januárius rendesen a legszigorubb téli hónap, amikor a szegény fogoly csapatok esetleg már annyira elgyengültek, hogy még a rendesnél is kevésbé tudják a folytonos veszélyt kikerülni. Ilyenkor vonulnak meg az istenadta falvak és tanyák szérüs kertjeiben s a kertek sövényei körül; ilyenkor lehet legkönnyebben összefogdosni őket hurokkal, ilyenkor csipi el őket leghamarább a szárnyas- és a négylábu ragadozó állat.

Fónagy József könyve minderről okosan, világosan szól. Valóságos kis törvénykönyv ez mindazok számára, akik a vadászattal a vadtenyésztést és óvást összekötni vágnak. Már pedig ez az egyetlen helyes út, a melyen mindnyájunknak haladnunk kell, akik vadászok vagyunk.

Szívesen, melegen ajánlom ezt a jó tanácsadót, ezt a megbízható könyvet magyar vadasztársaimnak. Üdvözlöm mindnyájukat.

nak a mindenesetre jól megérdemelt anyagi haszna lenne. Az értékesítésre két módot ismerünk: egyik bejelenteni a találmányt mint közhasznút a földművelésügyi m. kir. ministeriumnak, mely bizonyára készséggel jutalmazná azt az országos erdei alaptól, másik pedig szabadalmat kérni arra s azután mind kizárólagos tulajdonát értékesíteni, vagy pedig azt megfelelő áron másra átruházni. Mindkét esetben szívesen kezére járunk tisztelt kartársunknak, ha közreműködésünket igénybe venni óhajtja.

A szerkesztő.

Különfélék.

Hova pályázzunk? E. L. VII. a következő pályázatokat találjuk:

Breznóbánya sz. kir. város tanácsa nyugdíjazás folytán megüresedett III. oszt. erdőőri állásnak betöltésére pályázatot nyitván, felhívja mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint ez iránti, az 1879. XXXI. t.-cz 37. §-ában említett szakvizsga letételét igazoló bizonyítvánnyal fészertelt kérvényeiket, melyekben egyúttal az életkor és a nyelvismeret is hitelesen mutatandó ki, folyó évi szeptember hó 30-ig a városi polgármesternél annál is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkezett kérvények figyelembe vételét nem fogják. Ezen nyugdíjképes állással egybe van kötve évi 700 K. fizetés, 10 K. lakpénz, esetleg természetbeni lakás és megfelelő irodai átalány. Megjegyeztetik végre, hogy a szakiskolát végzett pályázók előnyben részesülnek. Breznóbányán, a városi tanácsnak 1900. évi július hó 20-án tartott üléséből. Polgármester helyet: Kilvady s. k., főjegyző.

Pályázat vadászsegédi állásra. Egy 180 frt. évi fizetés, teljes ellátás, lakás és szabályszerű lódiával javadalmazott vadászsegédi állásra pályázat hirdetik.

Ezen állásra pályázók felhivatnak, hogy erdőőri szakiskolai, erdőőri szakvizsgái és eddigi alkalmaztatásukat igazoló szolgálati bizonyítványaikkal, fényképpel felszerelt folyamodványaikat, f. év augusztus 10-ig alulírott-hoz nyujtsák be. Magyar és német nyelvnek szóban és írásban, a tót nyelvnek pedig szóban bírása megkívánatik. Előnyben részesül az, aki katonai kötelezettségének eleget tett. Az állás azonnal elfoglalandó. Cseklész (Pozsonymegye), 1900 július hó 15-én. Schuster Lajos, hitb. urad. főerdész.

Az ákác jubileuma. 300 éve lesz jövő esztendőben, hogy ez a hasznos, teljesen meghonosodott fánemünk Európába átszármazott. Robin párisi botanikus fia 1601-ben telepítette az első ákáczfát Párisban amerikai magból. Onnan terjedt el egész Európába.

Szerkesztői üzenetek.

Balog Imre urnak, Sár-Telek. Lapjait és a Röpiratot csakugyan a micskei postára küldtük, mert a kezünkön lévő helység névtárban ez van jelezve. Most újból elküldtük úgy a röpiratot, mint a hiányzó számokat. **Vadkannak,** Kérésére egyelőre nem adhatunk felvilágosítást, mert magunknak is illetékes helyen kell tudakozódnunk, de majd utánna nézünk a dolognak. **Cseh Kálmán urnak, Mező-Kovácsháza.** Érdekében több helyre irtunk, talán sikerülni fog a dolog.

Gyulay János urnak, Szolyva. A közlött czimekre a röpiratot meg küldtük, de nem utánvétellel, mert ez igen költséges. Köszönet a buzgóságért. **Zárva Mihály urnak, Krassova.** Csak P. B. kartárs fizetett elő. A másik a mutatványt vissza utasította.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

Az Erdészeti Ujság Könyvpiacáza

Az Erdészeti Ujság szerkesztőségénél megrendelhetők:

1. Fónagy József:

„A vizsla idomítása“ diszkötésben 6 K.

„A fáczán és fogoly vadászata“ diszkötésben 6 K.

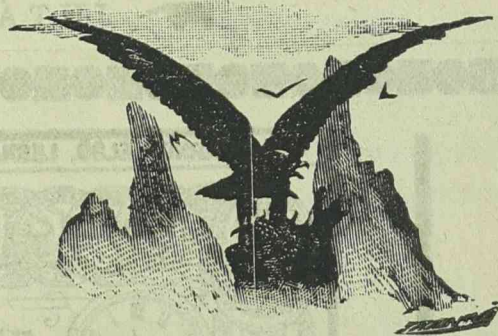
2. Podhradszky Emil:

„Az erdő és annak fentartója hazánkban a második évezred elején“ (Röpirat) füzve, bérmetetlen 1 K.

Ajánlott küldéssel minden mű 35 fil. több.

Ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe.

Az Erdészeti Ujság
szerkesztősége.

Dr. Lendl Adolf

világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal s

és szőrmés vadat kitöm

zárnyasokat
ésre.

Jutányos árak, kitűnő

művészies kiv

munka,
itel.

BUDAPEST, II

A természet

állattan

és Halászat

képes

Meg

„Donáti u. 16.

„vadászati és halászlati
folyóirat. Egy évre 6 kor.
jelenik havonként kétszer.

Mutatványokat

ingyen küldünk.

ELSŐ RANGU EGYENRUHÁZATI INTÉZET.

BLUM és TÁRSA

Szerb kir. udv. szállítók, Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói,
A nagyméltósági Földművelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói,
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPESTEN

IV.. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállítású, — erdészeti és erdő altiszti egyenruhák nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthező számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia és angol divat szezint, szinte jutányos árban készítettnék. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerzünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megteveszteti óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának. Kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva. Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók,
Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói.
A nagyméltósági Földművelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagja.

JUTÁNYOS ÁRAK.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB MÉRVEŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Írástok pontosan csatolhatók.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

Figyelmesebb és pontos kiszolgálás.

Legelőnyösebb beszerzési-forrás.